

2013 október Képzőművészet

Gárdonyi László: Ellenállás, lebegés, beolvadás – Bakonyi Bence fényképeiről

Bakonyi Bence három fotósorozata az ember térhez való viszonyának három lehetséges alaptípusát járja körül. Lehetetlen nem felismerni a *Dignity*ben a német metafizikus tájképfestészet hagyományát, különös tekintettel Caspar David Friedrichre. Mégsem egyszerű utánzással van dolgunk. Friedrich számára az ábrázolt táj, legyen mégoly távoli is, mint a jeges tengeri jégtáblák vagy a hegycsúcsok világa, mindig a Földön, a mi bolygónkon található. Erről biztosítanak a szereplői: a hajó, mely befagyott a jégbe, vagy a városiasan öltözött repoussoir figura, a szerzetes, aki az absztraktba hajló tengert bámulja. Bakonyi számára a tájból már csak az utóbbi, az absztrakt tér és a fenséges méretek maradtak meg. Szikláki hófehérek és azonosíthatatlanok. Holdbéliek. Ahogy a benne álló ember sem ismerhető fel. Fekete öltönye korunk uniformisa, teljesen személytelen. A fekete lepel egyszerre színházi kellék, ami leleplezi a beállítást, és absztrakt elem, ami élesen szemben áll a kövekkel, hiszen színében és anyagában is pont az ellentéte.

A *Floating* sorozatban éppen ennek a tértapasztalatnak az ellentéte játszik központi szerepet: a Parlament lépcsőháza, az Iparművészeti Múzeum aulája, a Budavári Palota – mind jól ismert, pontosan azonosítható hely. Talán túlzottan is jól ismertek, annyiszor láttuk már őket fényképeken, hogy már nem is tudjuk megkülönböztetni a képet az eredetitől. Mintha eltakarná valami előlünk a valóságot. Ezért lebeghetnek a figurák a térben, hiszen nem benne vannak, hanem annak a megfoghatatlan, illékony valóságnak a részesei, amelyet éppen a képek hoznak létre. Marshall McLuhan írja, hogy a reggeli újságolvasás olyan, mintha forró fürdőbe merülne az ember. Tulajdonképpen nem a cikkeket magukat olvassa, hanem csak kikapcsolódik: belemerül az élménybe. Bakonyi alakjai szó szerint elmerülnek a térben, amit éppen azért tudnak megtenni, mert az már semmilyen meglepetéssel nem szolgálhat nekik.

A *Transform* képein a tér teljesen jellegtelen. Gyárépület, logisztikai központ, raktár, irodablokk, teljesen mindegy, napjaink eldobható építésze. Még a természet (a fű) is jellegtelen mértani formába kényszerített részlet, odadobott konc a környezetvédelmi előírásoknak, a megfelelő arányú zöldfelületnek. A nézőpont az, ami különlegessé teszi őket. Bárhonnan máshonnan nézve ezek a képek értelmetlenek, de ebből az egy kitüntetett perspektívából, ahonnan Bakonyi bemutatja a jelenetet, az ember és a világ viszonya egy pillanatra harmonikusnak

tűnik. A ruhák által hangsúlyozott színes sávok megváltoztatják a képet: már nem látunk valamit, nem az ábrázoltat figyeljük, hanem a felületet vizsgáljuk annak sajátos absztrakt minőségében. A cipő és az aknafedél, a nadrág és a fű, a pulóver és a hullámlemez viszonya valami teljesen újat mutat meg az épített tér és az ember kapcsolatáról. Valami lehetséges harmóniát, a benne élés egyik lehetséges útját. Ez nem veszélytelen, hiszen mindennek ára van: a személyesség, az „én vagyok” bátor kiállásával szemben ezeknek a szereplőknek a lényege, hogy teljesen belesimulnak környezetükbe. Nem állnak ellent neki, nem akarják megváltoztatni. Részei lesznek, akár azon az áron is, hogy elveszítik benne saját magukat. Nem lehet véletlen, hogy egyiknek sem látjuk az arcát.

Tetszik Az ismerőseid közül te lehetsz az első, akinek ez tetszik.

Kapcsolódó írások:

1. **Gárdonyi László: Feszültség & ellenállás** Ráthonyi Kinga műveiben a feszültség hívószó. Egymással elentétes erők játékában...
2. **Gárdonyi László: Digitális archaizmus – Mondik Noémi képeihez** „Bárcsak bejártam volna esztétikára, és lennének jegyzeteim” – áll címként...
3. **Gárdonyi László: Elválasztani az embert a géptől – Szarka Péter CAPTCHA-IZM** Első látásra van valami végtelenül felemelő abban, hogy a mai...
4. **Gárdonyi László: A tér, ami körülvesz... – Várady Róbert: Tér(v)iszony** „Körülvesz bennünket a tér”, szoktuk mondani, és nem nagyon gondolunk...
5. **Gárdonyi László: Dialektikus átcsapás** A már Komiss által is hangsúlyozottan megrendezettnek titulált 2011-es sorozat...

Cimkék: **Bakonyi Bence**, **Gárdonyi László**